

HET IS 2003, de zomer dat Louis Claus naar school komt in een clownspak en Carla haar broek te kort afknipt, de zomer dat haar vader tijdens het vrijen een tumor ontdekt in de borst van haar moeder en haar vriendin Juicy van school wordt gestuurd vanwege cokegebruik. Na de zomer gaan ze hun eigen weg, maar jaren later, na de dood van haar moeder, raakt Carla opnieuw gefascineerd door Louis, die inmiddels een succesvol acteur is geworden. Bij het terughalen van haar herinneringen blijkt dat ze hun relatie verkeerd heeft ingeschat. *Het aanbidden van Louis Claus* gaat over de dunne grens tussen verlangen en wanhoop, zwijgen of je uitspreken, en is een poëtische zoektocht naar intimiteit.

Helena Hoogenkamp

**HET AANBIDDEN VAN
LOUIS CLAUS**

Roman

2021

DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM

Dit boek is mede tot stand gekomen dankzij een bijdrage van het Nederlands Letterenfonds en het Prins Bernhard Cultuurfonds, en door bemiddeling van Wintertuin Literary Agency.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

PRINS BERNHARD
CULTUURFONDS

Copyright © 2021 Helena Hoogenkamp

Eerste druk februari 2021

Tweede druk april 2021

Omslagontwerp Moker Ontwerp

Omslagbeeld Elizabeth Peyton, *Flower Ben*, 2002. Olieverf op paneel,

25,4 x 21 cm; met toestemming van de kunstenaar

Foto auteur Stephan Vanfleteren

Vormgeving binnenwerk Aard Bakker

Druk- en bindwerk Wilco, Amersfoort

ISBN 978 94 031 0141 5

NUR 301

debezigebij.nl

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk van de Forest Stewardship Council (FSC®) mag dragen. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Voor Carlita

Verbeeld je dat je achtervolgd wordt
door de geest van een bloem.

ALI SMITH

HET WERD ZOMER en ik knipte mijn broek af. Louis Claus kwam naar school in een clownspak, met rode en groene ruiten en een slappe veterstrik die de witte kraag bijeenhield. De hitte van de aanrollende zomervakantie hing al in de lokalen en ik was niet de enige die hem aanstaarde terwijl hij voor de deur van het wiskundelokaal stond te wachten tot de zoemer ging. Zijn pak was van nylon, zweetplekken kleurden donker onder zijn oksels, strak staarde hij voor zich uit met een triomfantelijke glimlach.

‘Heb je een feestje?’ vroeg Kelly.

Zij was onderdeel van het leger meisjes wier naam eindigde op de Griekse y, de Wendy’s en Cindy’s en Mandy’s, mooi als mijn oude barbiepoppen. Louis begon een gesprek over het huiswerk en dwong haar zo om zijn kleding te negeren. Tegen de tijd dat we allemaal plaats hadden genomen in het lokaal leek het al meer dan normaal dat een jongen die in de brugklas niets anders had gedaan dan knap en goedlachs zijn een clownspak droeg. In de pauze ving ik op dat het om een weddenschap ging en zakte mijn bewondering in, maar later hoorde ik dat zijn oma dood was en dat Louis zo het leven wilde vieren. Kelly beweerde dat hij geen ondergoed droeg, erg punk. We wilden ontzettend graag begrijpen waarom Louis deed wat hij deed, maar toen een zesdeklasser die voor de deur stond te roken het aan hem vroeg, antwoordde hij alleen maar: ‘Waarom niet?’

Omdat we veertien waren, Louis. Omdat wat wij droegen, hoe we ons gedroegen, met argusogen bekeken werd door onze leeftijdsgenoten en we nog niet het relativiseringsvermogen hadden om te beseffen dat we de meesten van hen na de middelbare school niet meer terug zouden zien. Bovendien zweet je je rot in een pak van nylon, in juni, zelfs al

valt de kraag wat open en borrelt je borsthaar erbovenuit. Ik moest op mijn hand gaan zitten om hem niet uit te steken naar dat borsthaar. Het schitterde donker en scherp op zijn klamme borst, ik wilde het ontwarren als een ouderwets telefoonsnoer.

‘Je geilt op hem, hè?’ vatte Juicy de situatie samen. Juicy wilde de hele tijd over seks praten en sigaretten roken en van de weeromstuit ging ik ook over seks praten.

‘Louis is zo mooi,’ zei ze, ‘mijn kut begint gelijk te stromen, net een zwembad.’

Wat mij deed denken aan chloor en schreeuwende kinderen die een opstopping veroorzaakten in de glijbaan. Juicy was van school gestuurd omdat ze steeds met een bloedneus in de klas zat. Onze mentor beweerde dat het aan haar cijfers lag.

HUNKER

2003

DE BOMEN STAAN in brand. Een man met een oranje hesje houdt de nieuwsgierige buurtbewoners op afstand door zijn armen te spreiden als Jezus. Hij heeft toevallig ook lang haar en een baard. Een collega van Jezus rolt de blusslang uit.

‘Tuig,’ zegt hij duidelijk verstaanbaar, waarmee hij niet de kinderen van buurtbewoners bedoelt. Dit vandalisme komt vast van de krakers die onlangs het leegstaande Chinese restaurant midden in de nieuwbouwwijk hebben bezet. De jonge bomen

staan met rubberen banden vastgebonden aan palen. Hun takken knetteren, buigen door, reflecteren in de zilveren strips op het vest van Jezus, die vraagt of iemand iets gezien heeft. Ik heb mijn moeder gezien, vanochtend, die stond te huilen onder de douche, met één hand tegen de tegelwand geleund. Haar haren dropen omlaag en haar tranen ook. Ik heb een berichtje van Louis gezien waarin stond dat ik direct moest komen en onderweg naar hem een man die een prullenbak van achteren bereed, dronken op zaterdagmorgen.

‘Nee, niets gezien,’ zeg ik tegen Jezus. ‘Mag ik er nu door?’

‘Schoenen uit,’ roept Anita Claus vanuit de huiskamer.

Met mijn hakken heb ik al eerder putjes in hun houten vloer getrapt. Vanbuiten zien de huizen in de wijk eruit als schoenendozen, maar achter de voordeur van het gezin Claus is alles van licht hout, met dunne witte gordijnen. Aan de muren hangen foto's, genomen tijdens reizen, en op de eettafel staan groene glazen vazen gevuld met zonnebloemen. Anita zit tussen de vazen te roken. De asbak is al vol.

‘Louis is boven,’ zegt ze.

Op mijn sokken beklim ik de glanzend versleten treden, blijf staan bij de wenteling. Er zit grijs tussen de geblondeerde haren van Anita, die ze heeft opgebonden in een knot. De askegel van haar sigaret valt in haar schoot, zonder te kijken schiet ze hem weg met haar nagel en neemt een trek.

De zolderkamer van Louis ruikt naar Louis, naar zijn sportshirts en de hasj die hij in een filmdoosje verbergt, naar wierook tegen de hasjgeur. Naar mijn bloed, want ik ben een keer ongesteld geworden op het luchtbed. Naar onze seks, op zijn bureau, het bed, het luchtbed, voor de spiegel. Altijd als we langer dan twintig minuten boven blijven roept Anita dat we moeten komen eten.

Louis ligt op zijn bed, in een vierkant van zon, met zijn armen over zijn ogen zodat ik niet kan zien of hij heeft gehuild. Zijn voeten hangen over de rand van het bed, hij heeft lange armen, lange benen en gouden haartjes op zijn kin. Naast hem is nog een smalle strook matras vrij, ik nestel me tegen hem aan.

‘Ik heb vanochtend mijn eerste toneelles gehad en het ging echt kut,’ zegt hij.

‘Wat moest je doen dan?’

‘Een liefdesscène spelen met een stoel. Niet met een onzichtbaar iemand op die stoel, maar met

de stoel zelf. Dus heb ik hem geaaid en er een beetje tegenaan gereden, maar hoe kun je houden van een stoel?’

‘Toen ik elf was probeerde ik een speciale band op te bouwen met een verzorgpony van de manege. Ik wilde mijn armen om haar kop slaan en geheimen in haar oren fluisteren.’

‘Bij een paard heet dat hoofd,’ zegt Louis.

‘Daar ga je al. Daisy zwaaide haar hoofd steeds buiten het bereik van mijn armen of stapte achteruit zodat ik tegen de stalmuur werd geplet. Ik had net zo goed een scooter kunnen poetsen.’

Hij verschuift zijn arm, zijn ogen zijn rood. ‘Het is mijn droom, snap je?’

‘Nee. Want wat gebeurt er dan als je acteur wordt?’

‘Dan kun je jezelf laten zien,’ zegt hij.

‘Knappe tegenspeelsters.’

‘O, ja, dat zeker.’ Hij knijpt in mijn bil. ‘Volle zalen, applaus, dat ze je serieus nemen. Als je naar zo’n film kijkt, naar Robert De Niro, Al Pacino, dat is toch vet? *Reservoir Dogs* met Michael Madsen, waarin hij een dansje doet voor die vastgebonden gijzelaar en daarna zijn oor afsnijdt?’

Hij neuriet het liedje en rolt boven op me, over mijn arm heen, waardoor ik het uitkerm.

‘Wat heb je gedaan, lief?’

In grote rode halen staat zijn naam op mijn onderarm, Louis C. Isadee begon ermee, ze kraste de W van Wesley in haar pols bij biologie met een ontleedmes. Kelly deed het met een stanleymes bij techniek. Cindy had al veel krassen op haar armen, ze zei dat die de ‘I’ van ‘Ik’ waren, dat ze verliefd was op zichzelf. Louis wrijft over de krassen om ze uit te wissen.

‘Dat mag je niet meer doen, hoor. Jezus, jij houdt echt veel van mij, hè?’

‘Meer dan jij van die stoel.’

Zijn gezicht betreft. ‘Ze zeiden dat ik meer van mezelf moest laten zien. Maar dit is wie ik ben.’

Ik heb geen idee wat hij daarmee bedoelt, dus bied ik mijn halfopen mond aan. Met gesloten ogen en uitgestoken tong komt zijn gezicht dichterbij. Hij kust me tot ik verdwijnt.

‘Gaat het?’ vraagt hij, met zijn tong in mijn mond.

Anita roept van beneden dat we moeten komen eten.

De vazen met zonnebloemen zijn rond de tafel op de grond gezet om de lunch te bewaken.

‘Wat is dit?’ vraag ik en prik in een groen, kar-

telig blaadje dat steeds van mijn vork valt.

‘Coq au vin met een groene salade,’ zegt Anita.

‘Heb je nog nooit rucola gegeten?’ vraagt Louis.

Het antwoord, dat mijn vader niet in sla gelooft, gaat verloren in de voordeur die dichtslaat, Anita die een ontsnapte lok achter haar oor steekt. Titus Claus is net zo lang als Louis, maar gerimpeld en meer verkleurd door de zon. Nadat hij zijn rolkoffer naast de trap heeft geparkeerd, omhelst hij zijn zoon en zijn vrouw, die op haar stoel is blijven zitten.

‘Wie is dit?’ vraagt hij aan Louis.

‘Carla,’ antwoord ik zelf.

Hij neemt plaats aan het hoofd van de tafel. Louis vertelt over zijn acteeropdracht en de spiegelzaal waar op doordeweekse dagen tae-bo wordt gegeven en in het weekend tieners sterfscènes spelen. Anita schept een bord vol en zet het nogal hard voor Titus neer.

‘Ik heb een bericht ingesproken op je voicemail, over je aankomsttijd. Die was mij niet helemaal duidelijk.’

Ze schenkt hem een glas water in, het klotst over de rand. Het zijn glazen met ribbels die in elkaar gestapeld in de hals van de fles passen. Beslist erg Frans.

‘Sorry,’ zegt Titus, pakt haar handen en wrijft

erover. Er loopt een litteken van zijn wenkbrauw naar zijn oor. Anita's voorhoofd ontspant, ze omklemt zijn vingers. In de wijnsaus drijven vetbelle-tjes. Ik schep mezelf nog een tweede portie op, saus drupt van de opscheplepel op tafel en trekt in het hout. Titus is een maand van huis geweest om in Bagdad verslag te doen van de bombardementen. De reis is goed verlopen, hij heeft op een enkele persoon na iedereen kunnen ontmoeten. Eén expert werd vermist. Louis' vader beantwoordt vragen maar lijkt er met zijn hoofd niet helemaal bij, alsof hij wat hij heeft gezien eerst moet opschrijven om te weten wat hij ervan vindt.

‘Wat vind jij van de situatie?’ vraagt Louis.

Verrast slik ik mijn volle mond leeg. ‘Welke situatie?’

‘In Irak.’

‘Ik hoop dat ze Osama bin Laden snel zullen vinden en daarna weer naar huis gaan.’

‘Daar gaat die hele oorlog helemaal niet om.’ Louis begint de problemen van de Amerikaanse invasie uiteen te zetten.

‘Ik lees eigenlijk geen kranten,’ zeg ik in zijn adempauze.

‘Waarom niet?’ vraagt Titus.

‘Omdat er laatst op de voorpagina stond dat

een jongen van zeven een eend heeft doodgeschopt. Dat is toch geen nieuws?’

‘Welke krant lezen je ouders?’ vraagt Anita.

‘Alle kranten, mijn vader vindt dat we ons breed moeten oriënteren.’

Louis lacht maar houdt daarmee op na een blik van zijn vader. Vriendelijk vraagt Titus wat ik later wil worden.

‘Niks. Ik ga trouwen met een oudejaarsloterijwinnaar.’

Nu lachen ze allebei. Door het tuimelraam drijft een vage brandlucht naar binnen. We lijken net een familiefoto van een liefdevol gezin. Mijn gezichtsspieren ontspannen terwijl ik luister naar hun stemmen. Geen sarcasme, geen verborgen kritiek in goedbedoelde opmerkingen. Na de maaltijd bied ik aan de borden op te stapelen om ze in de vaatwasser te zetten. Als ik over haar heen buig om het bord te pakken, raakt Anita even mijn elleboog aan.

‘Geen dank,’ zeg ik.

‘Ik zou het fijn vinden als je zo gaat. Titus is net thuis en dan kunnen we even met het gezin zijn.’

‘Tuurlijk, snap ik.’

Ik knijp hard in de borden zodat ze over elkaar heen schrapen en er een vork op de vloer valt. Louis speelt neuriënd met de glazen. En profil loopt er een

gouden streep licht langs zijn neus en volle lippen. Er was geen ruimte voor de rest van zijn naam, ik kwam te dicht bij mijn pols.

Onder de kapstok zoent hij me.

‘Wat deed je net in de koelkast?’

‘Niks.’

Ik vlecht mijn vingers door het zilveren kettinkje om zijn nek.

‘Zie ik je vanavond nog?’ vraagt hij.

‘Zal ik je hier op komen halen? Dan gaan we samen.’

‘Waarom?’ Hij bijt in mijn neus.

Hun witte voordeur valt zacht achter me dicht. Straks zullen ze aan het avondeten de lunch overdoen, als gezin. Met mijn sleutel steek ik driftig in mijn fietsslot, tjak, tjak, tjak, hij ketst steeds af, maakt kleine krasjes naast het gat. De bomen hebben houtskoolhanden. Het is een stralende dag, met zonlicht zo wit dat het in je ogen snijdt. Terwijl ik de wijk uit fiets klappert een rood-wit afzetlint me achterna, tjak, tjak, tjak.

Ons huis is eerder gebouwd dan de rest van de buurt. Op een luchtfoto uit 1931 staat het zich een eiland te wanen, alleen in een weiland zonder buurt erom-

heen. De mensen van wie mijn ouders het kochten hadden een sauna gebouwd op zolder, waar we nooit in gaan zitten maar waarin aanbiedingen toiletpapier en voordeelverpakkingen wasmiddel worden bewaard. Om het huis ligt een grote, wilde tuin met een heg tegen gluurders en op onze voordeur hangt het hele jaar door een kerstkrans, dat vindt mama feestelijk. Ze heeft zelfs kerstballen gehangen aan het stuur van de fiets van mijn zus, die in de voortuin is blijven staan toen ze wegliep.

Met de gejatte zak rucola in mijn handen loop ik de trap op en af, laat mijn stem door alle lege kamers gaan.

‘Mama?’

En ik roep papa ook, om me niet schuldig te voelen. Van de keuken naar de woonkamer, ik controleer de tuin, die er weelderig bij ligt. Waarschijnlijk is papa aan het tennissen of golfen met andere artsen, of hij draait weekenddienst. Mama heeft dinsdag koor, woensdag leesclub, vrijdagavond andere leesclub, zaterdag pilates. Vroeger deed ze ook aan bergbeklimmen en motorrijden, maar dat mocht niet meer van papa zodra ze kinderen kreeg.

‘Wie gaat er voor hen zorgen als je verongelukt?’ had hij gevraagd, terwijl zij haar blauwe motor van de standaard haalde. Dat was een strikvraag,

want hij reed ons naar de sportclubs, deed de boodschappen en legde me uit hoe mijn lichaam werkte.

Op de eettafel ligt geen briefje, wel een pak ham. Ik leg het in de koelkast naast de piramide van gekoelde flessen spa. Mijn moeder heeft een plankje vol hüttenkäse en dieetshakes waarvan alleen zij mag drinken. De groentela is gevuld met broodjes bapao, breezers en hotdogs voor mij.

Ik gooi een bapao in de magnetron en kijk naar het plastic zakje, hoe het opzwellt totdat het knapt. Hete stoom spuit uit de opening. De fles chilisaus is bijna leeg, ik knijp nog net een ronde oranje vlek op het bord en gooi de bapao in het midden zodat de saus op mijn shirt spat.

Op *Tel Sell* prijzen Tom en Candice de Magic Bullet aan, een zilveren kogel die kan hakken, snijden en blenden. In het reclameblok laat een vrouw een appel op de vloer van de metro vallen en sluiten haar vingers zich tegelijkertijd met die van een man om de appel. Hij ruikt aan haar hals.

‘Men can’t help acting on impulse,’ zegt een zoete vrouwenstem.

Op TMF begint net de clip van ‘November Rain’. Axl Rose draagt een piratenjas en trouwt met een lange vrouw in de mooiste bruidsjurk die ik ooit zag. Hun bruiloft en haar begrafenis zijn verweven. Was

ze al ziek toen ze trouwde, en heeft ze dat verzwegen? Hun getuige, Slash, loopt de kerk uit om een gitaarsolo te geven. Met de vaste telefoon bel ik Isadee en vraag haar om samen te kijken.

‘Dit is niet helemaal mijn smaak,’ zegt ze.

In de chatstrook onder aan het scherm glijden hartenkreten voorbij. ‘Mel doet de groetjes aan Tygo, me liefje’ en ‘Sabrina + Justin 4-ever!!!’ Met de hoorn tussen mijn schouder en oor geklemd luister ik naar een verslag van Isadees date met Wesley.

‘...we zouden naar *2 Fast 2 Furious* gaan maar ik had mijn ID niet mee en toen werd hij boos omdat de film 16+ was en toen moest ik huilen, maar het regende dus hij zag het niet...’

Ondertussen speel ik met mijn mobiel.

‘Dus we gingen in plaats daarvan naar *Legally Blonde 2* en ik zei dat ik advocaat wilde worden, hij denkt dat ik beter geneeskunde kan gaan studeren...’

Met mijn duim typ ik een boodschap en accepteer de kosten. Daarna sms ik Louis dat hij de tv aan moet zetten. Hij stuurt onmiddellijk terug dat hij met zijn ouders in de woonkamer zit en dat de televisie niet aan mag. Ik stuur de sms door aan Juicy.

‘OK, staat aan.’

‘Stomme clip.’

‘Je hebt kankerslechte smaak.’

Dan krijgt ze de chatstrook in de gaten waar mijn bericht langsknippert. Ze stuurt:

‘HAHAHAHA ik ook van jou, lekker ding! ~xXxX~’

De trage vlek saus die over het bord naar rechts is gegleden komt bijna tot de rand. Met mijn wijsvinger teken ik er een hartje in.

‘...maar wat denk jij,’ vraagt Isadee, ‘denk je dat hij dat meent? Wie moet er voor onze kinderen zorgen als we allebei een succesvolle carrière hebben? Wordt dat een probleem, denk je?’

Nadat ze heeft opgehangen zap ik naar een belspel met een cryptogram, een slang die om de aardbol cirkelt, het antwoord is Aart Staartjes. Na zeven keer bellen kom ik nog niet in de uitzending. De presentatrice blijft maar herhalen dat zij op deze mooie zaterdag in haar eentje in de studio staat en dat ze wou dat er iemand belde, ze wappert zichzelf treurig koelte toe met driehonderd euro die ze in haar hand houdt. De voordeur slaat tegen de halmuur.

‘Wat denkt die trut wel niet. Ik vroeg nota bene heel vriendelijk of ik daar mocht liggen, ik lig altijd vooraan met mijn matje, maar dat kind bleef gewoon liggen en beweerde dat er geen vaste plaatsen zijn.’ Mama kwakt haar pilatesrugszak neer in de gang. ‘Daar lig ik dus elke week.’

‘Dag schat’, papa komt binnen in tenniskleren. Bij het knuffelen valt er wat roos uit zijn haar op mijn shirt.

‘Waar zijn jullie geweest?’ vraag ik.

‘Je moeder bij pilates en ik was na de tennis op bezoek bij Corrie, ken je die? Dat is een oud-klasgenootje dat net terug is verhuisd. Uiteindelijk verhuist iedereen terug,’ zegt hij tevreden.

‘Omdat haar man dood is.’ Mama legt het hoofddoekje, waarover ze zegt dat ze er wel een oudere lesbienne mee lijkt, over de bankleuning. De aangeschafte pruik draagt ze niet, hij zit niet lekker. En ze vindt dat hij haar jong maakt, want een man in de supermarkt had naar haar gefloten. Toen had ze haar pruik opgewipt en hem toegesist: ‘Ik heb twee tienerdochters en ik heb kanker.’

Mama loopt door naar de keuken en komt terug met de zak rucola.

‘Wat is hiervan de bedoeling?’ vraagt ze.

‘Bij Louis aten we coq au vin.’

‘Was Anita zich weer aan het aanstellen?’

Papa laat zich naast me zakken op het krappe televisiebankje.

‘En wat heb jij gedaan vandaag? Vanochtend heb ik getennist met Jan, die het aan zijn knie heeft. Vorige week had ik hem in de dubbel verslagen en

ik kon zien dat dat hem niet lekker zat, dus deze week had ik aangeboden om samen te dubbelen, zodat hij van mijn kracht kon profiteren. Jan is nu met Betty, want hij is van Petra af, die zit in Frankrijk in zo'n vrouwengroep met haar menstruatiebloed te schilderen. Dus ik zei tegen Jan: "Betty is wat jonger dan jij, dus ik laat je flink rennen." We lachen wat af. Zo'n tennisgroep is toch ook vriendschap, de borrel achteraf is net zo belangrijk als het spel. Ruik ik naar drank?'

Hij ademt in mijn gezicht.

'Een beetje.' Door het kraken van de trap kan ik mama naar boven volgen.

'Ik heb nog wijn toe genomen om die bierlucht kwijt te raken. Hans van de tennisgroep is volgens mij jaloers op Jan en Betty want hij is nooit getrouwd. Hij heeft wel een vriendin maar wil niet samenwonen, ze moet aanbellen bij zijn intercom. Dan vraagt Hans "welke ben jij?". Dat vindt zijn vriendin niet leuk. Maar wat heb jij nou gedaan vandaag?'

'Ik was bij Louis.'

Papa woelt door mijn vette haar. 'Fijn om even je stem te horen.'